

Aktsiisipoliitika ümarlaud – sissejuhatus

Lasse Lehis

EML juhatuse liige

KINDLUS MAKSUASJADES

Ümarlaura kava

- ❖ **15.00-16.00 ettekanded**
- ❖ Sissejuhatus
  - **Lasse Lehis**, EML juhatuse liige
- ❖ Mis toimub piiril?
  - **Egon Veermäe**, Maksu- ja Tolliameti peadirektori asetäitja
- ❖ Elanikkonna hoiakud salakauba ja selle tarbimise suhtes
  - **Iivi Riivits-Arkonsuo**, Turu-uuringute AS
- ❖ Alternatiivid tänasele aktsiisipoliitikale
  - **Indrek Saar**, Sisekaitseakadeemia maksunduse ja tolli õppetooli lektor

Laekumised (mln €)

Aktsiisi liik	2011	2012 eelarve
Alkohol	178,6	193
Tubakas	144,5	169
Kütus	361,4	382
Elekter	32,3	33
Kokku	716,8	777

Osakaal maksutuludest

Eesti maksuliikide osakaal SKP-st (2009. aasta andmed), allikas: *Taxation trends in the European Union (Eurostat 2011)*

- ❖ Aktsiisid 2. koht (5,0%)
- ❖ Käibemaks 4. koht (9,1%)
- ❖ Sotsiaalkindlustusmaksed 9. koht (13,1%)
- ❖ Tulumaksud 20. koht (7,5%)
  - Tarbimismaksud 2. koht
  - Tööjõumaksud 12. koht
  - Kapitalimaksud 26. koht

Alkoholiaktsiis

	Õlu	Viin
01.01.2008	4,09 €	10,74 €
01.07.2008	4,92 €	12,91 €
01.01.2010	5,43 €	14,18 €
01.02.2012	5,70 €	14,90 €

Alkoholiaktsiis

	Õlu	Viin
Eesti	5,70 €	14,90 €
Läti	3,10 €	12,57 €
Soome	26,00 €	39,40 €
EL miinimum	1,87 €	5,50 €

Alkoholiaktsiis

Riigi eelarvestrateegia 2013-2016:

❖ Alkoholi kättesaadavuse vähendamiseks on plaanis tõsta täiendava meetmena alkoholiaktsiisi igal aastal (2013-2016) 5% aastas

– 2012: + 6,5 mln €

– 2013: + 9,0 mln €

Tubakaaktsiis

	Fikseeritud määr (1000 tk)	Kogusumma alampiir
01.01.2010	33,55 €	64 €
01.01.2011	38,35 €	73 €
01.01.2012	42,18 €	80 €
01.01.2013	47,63 €	88 €

Tubakaaktsiis

	Fikseeritud määr	Proportsionaalne
Eesti	42,18 €	33%
Läti	31,80 €	34,5%
Soome	17,50 €	52%
EL miinimum	64 € (kokku) 2014: 90 €	

Tubakaaktsiis

Direktiiv 2010/12/EL:

- ❖ 2014: aktsiis vähemalt 90 € 1000 tk kohta
- ❖ Eestil üleminekuperiood kuni 2018, tegelikult tõstetakse juba 2013
  - 2012: +8,0 mln €, 2013: + 9,0 mln €
- ❖ Aktsiisi struktuuri muutmine (suurem fikseeritud määr vähendaks hinnaerinevusi – odavamate sigarettide aktsiis tõuseks rohkem)

Kütuseaktsiis

	Bensiin	Diislikütus
01.01.2005	287,60 €	245,42 €
01.01.2008	359,18 €	330,10 €
01.07.2009	398,04 €	369,86 €
01.01.2010	422,77 €	392,92 €

Kütuseaktsiis

	Bensiin	Diislikütus
Eesti	423 €	393 €
Läti	379 €	330 €
Soome	627 €	364 €
EL miinimum	359 €	330 €

Muud energiatooted

- ❖ Alates 1. maist 2005: kivisüsi, pruunsüsi ja koks, põlevkivikütteõli
- ❖ Alates 1. jaanuarist 2008: elektrienergia, maagaas, kaugkütteks kasutatav põlevkivikütteõli
- ❖ Alates 1. jaanuarist 2011: soojuse tootmiseks kasutatav põlevkivi

Tulevik

Direktiivi 2003/96/EÜ muutmise eelnõu:

- ❖ Kaks komponenti: kütteväärtus ja CO₂
- ❖ Bensiini ja diislikütuse proportsioonid muutuvad
- ❖ Eestis tõuseks oluliselt vedelgaasi ja maagaasi aktsiis

Tulevik Eestis

Erimärgistatud vedelkütuse reform:

- ❖ 2012 keelati kasutamine paikses mootoris, kaevandus-, ehitus- ja metsatööl (toetusi ei antud)
- ❖ Kavatsus 2013 asendada toetustega ka mujal: raudteevedu, laevaliiklus, elektrienergia tootmine, põllumajandus

Piirikaubandus

❖ **Maksuvabad kogused EL välispiiril:**

- 16 liitrit õlut, 4 liitrit veini, 1 liiter kanget alkoholi
- 40 sigaretti
- Standardses paagis olev kütus + 10 liitrit "mitteärilisel eesmärgil kasutamiseks"

Kavandatav muudatus

RM pressiteade 18.05.2012:

- ❖ Praegu piirab aktsiisiseadus väljastpoolt Euroopa Liitu tubakatoodete ja alkoholi aktsiisivabalt Eestisse toomist ühe kalendripäevaga. Komisjoni istungil toetati MTA ettepanekut rakendada aktsiisivabastust tubakatoodete ja alkoholi kolmandast riigist Eestisse toomisel üks kord kalendrinädala jooksul tingimusel, et reisija on viibinud väljaspool ELi vähemalt 48 tundi.

Piirikaubandus

❖ **Maksuvabad kogused EL sisepiiridel:**

- 110 liitrit õlut, 90 liitrit veini, 20 liitrit vahetoodet ja 10 liitrit muud alkoholi
- 800 sigaretti
- mootorsõiduki Eestisse sissesõidul mootorikütus "mitteärilisel eesmärgil kasutamiseks"

Salaturu maht

- ❖ Kütus – 7% (Riigikontroll)
- ❖ Tubakas – 27-31% (Konjunkturiinstituut)
- ❖ Kange alkoholi osas: pragune tootmismaht on 56% viie aasta tagusest

Ettevõtjate hinnang

Aktsiise tõstetakse:

- ❖ liiga sageli
- ❖ liiga lühikese etteteatamisajaga
- ❖ liiga kõrgele
- ❖ analüüsimata aktsiisitõusu majanduslikku mõju
- ❖ tootjaid ja maaletoojaid kaasamata
- ❖ salakaubanduse vastaseid meetmeid tõhustamata

Küsimused

- ❖ Kas praeguste aktsiisimäärade ja üldise elukalliduse taseme juures on võimalik efektiivselt salakaubandust tõkestada?
- ❖ Kui suured on salakaubanduse kahjud legaalsele majandusele ja tööhõivele (tootmine, kaubandus, turism)?
- ❖ Milline oleks aktsiiside optimaalne struktuur (toodete lõikes, teiste riikidega võrreldes)?
- ❖ Milline aktsiisipoliitika piiraks alkoholi ja tubaka kättesaadavust?

Täna kuulamast!

Eesti Maksumaksjate Liit
16 aastat maksumaksjale toeks

www.maksumaksjad.ee

KINDLUS MAKSUASJADES